

۱۷۱/۱۰/۱۵۳۷
۱۷۱/۱۰/۱۴

۱۰۲/۱۰۸

دانشکده آموزشهای الکترونیک

پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته مهندسی فناوری اطلاعات (تجارت الکترونیک)

طرح مطالعه و بررسی کسب و کار تعاونی ها و ارائه مدل
کسب و کار الکترونیکی تعاونی های ایران

توسط:

مهین ابراهیمی

۱۳۸۷ / ۱۰ / ۳

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر علی ناصری

سال ۱۳۸۷

۱۰۲۱۰۸

به نام خدا

طرح مطالعه و بررسی کسب و کار تعاونی ها و ارائه مدل کسب و کار الکترونیکی تعاونی های ایران

بوسیله:

مهین ابراهیمی

پایان نامه

ارائه شده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه به عنوان بخشی
از فعالیت های تحصیلی لازم برای اخذ درجه کارشناسی ارشد

در رشته:

مهندسی فناوری اطلاعات (تجارت الکترونیک)

از دانشگاه شیراز

شیراز

جمهوری اسلامی ایران

ارزیابی شده توسط کمیته پایان نامه با درجه: عالی

دکتر علی ناصری، استادیار دانشگاه امام حسین (ع) (رئیس کمیته).....

دکتر زرین تاج برنایی، استادیار سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران.....

دکتر مرضیه احمد زاده، استادیار دانشگاه صنعتی شیراز.....

شهریور ۱۳۸۷

تقدیریم بہ پدر و مادر و همسر عزیزم کہ حقّی تمام

نشرنی بر من دارند و با صبر و شکیبایی سفتی این

راہ را بر من آسان نمودند .

سپاسگزارى

بر خود واجب مى دانم از كليه اساتيد بزرگواري كه در اين تحقيق من را يارى دادند سپاس گزارى نمايم . بخصوص از استاد بزرگواري دكتور علي ناصري خانمها دكتور زرین تاج برنایی و دكتور مرضيه احمد زاده كه راهنمایی های خردمندانه ایشان در هر مرحله موجب تسهیل روند تحقيق گردید .

همچنين مشاور محترم پژوهشی سازمان مرکزی تعاون روستایی ايران آقای دكتور ولی بریم نژاد كه در محیط كار از نظرات ارزشمند آنها در مصاحبه ها استفاده نمودم .

چکیده

طرح مطالعه و بررسی کسب و کار تعاونی ها و ارائه مدل کسب و کار الکترونیکی تعاونی های ایران

توسط

مهین ابراهیمی

تعاونی های ایران در حدود شش میلیون تولید کننده بخش کشاورزی را در ۵۷ هزار روستا سازماندهی نموده اند. طبق اساسنامه وظایفی بر عهده این نوع از تعاونی ها قرار گرفته است که یکی از عمده ترین آن خدمات رسانی به اعضاء در راستای تامین مواد اولیه و خدمات قبل از تولید و حین تولید و پس از تولید است. در این پایان نامه سعی شده است با شناسایی زنجیره تامین موجود و بویژه بررسی امکانات و ظرفیت های موجود تعاونی های ایران با طراحی زنجیره تامین و بررسی سایر کشورها مدل مناسب کسب و کار الکترونیکی تعاونی های روستایی و کشاورزی ایران ارائه گردد. در همین راستا سه مرحله برای تنظیم کسب و کار الکترونیکی تعاونی های ایران پیشنهاد گردید. مرحله اول یکپارچه سازی محیط داخلی تعاونی ها ایران با استفاده از نرم افزار یکپارچه مالی تعاونی های ایران با این رویکرد که ۶۰۰۰ تعاونی در سراسر کشور از یک نرم افزار استفاده نمایند با ویژگی هایی که در پایان نامه برشمرده شده است به گونه ای که زیرسیستم های آن؛ همه فعالیت های مالی تعاونی ها را در بر می گیرد. در همین مرحله با توجه به اینکه هر یک از تعاونی ها شخصیت حقوقی مستقلی دارند پیشنهاد گردید برای تجمیع اطلاعات انتقال اطلاعات از سیستم یکپارچه مالی هر تعاونی به وب سرور استان و مرکز سامانه اطلاعاتی و اقتصادی تعاونی های ایران ایجاد و اطلاعات نرم افزار یکپارچه تعاونی ها به سامانه اطلاعاتی منتقل شود. در مرحله دوم مدل های تجارت الکترونیکی تعاونی ها ارائه گردید با این رویکرد که پس از یکپارچه سازی محیط داخلی تعاونی ها و قبل از ورود به کسب و کار الکترونیکی ضروری است تجارت الکترونیکی تعاونی ها مورد توجه قرار گیرد. در مرحله سوم با استفاده از تکنیک $e3value$ برای کسب و کار الکترونیکی تعاونی ها دو مدل پیشنهاد شد. مدل اول: تعاونی های الکترونیکی. بکار گیری این مدل موجب کاهش قیمت تمام شده محصولات و حذف دلالتان و واسطه های مزاحم در چرخه اقتصادی

تعاونی‌ها می‌گردد. مدل دوم شبکه الکترونیکی تعاونی‌های ایران است. این مدل با مطالعه تطبیقی کشور هندوستان و زنجیره تامین بین تعاونی و شبکه واقعی موجود که جایگاه قانونی دارد ارائه گردیده است.

فصل اول:

کلیات تحقیق

مقدمه:

پیشرفت روز افزون فناوری اطلاعات و رویکرد آن در بخش های مختلف اقتصادی، موجب شده است تجارت الکترونیک و بازار یابی الکترونیک جای خود را بخوبی در بین سایر بخش هایی که از اینترنت بهره برداری مینمایند باز نماید. دستیابی به اطلاعات دقیق و بموقع و امکان برقراری ارتباط مستقیم با مشتریان و تولیدکنندگان و عوامل بازار از امکانات منحصر بفردی است که اینترنت به حوزه تجارت و بازاریابی تقدیم نموده است. در این بین وجود نرم افزارها در حوزه های مختلف فنی و علمی بطور سریع روش های سنتی را مورد بازبینی قرار داده و روش های نوینی را برای سرعت بخشیدن به تعاملات الکترونیکی ابداع نموده است. چنانکه سرعت و دقت در انجام عملیات و فراهم آمدن امکان سنجش و ارزیابی روش ها بصورت دقیق بهبود روش ها را بطور مستمر و با ضریب اطمینان بالا امکان پذیر نموده است. روش هایی که سالها بدون تغییر و بطور متعصبانه از سوی عوامل تاثیر گذار در بازار های سنتی مورد دفاع قرار میگرفت با ورود اینترنت منسوخ شد و در بازار رقابت معادله عدم استفاده از فناوری اطلاعات یعنی از دست دادن بازار و پذیرفتن رجحان رقیب مورد توجه ویژه قرار گرفت. لذا در مدت بسیار کوتاه برخلاف قاعده تردید در استفاده از ابزار های نو بدون تردید روش های نوینی که اینترنت برای برقراری ارتباط به ارمغان آورده است مورد توجه خاص مدیران و تصمیم گیرندگان موثر شرکت ها قرار گرفت.

در این راستا و با همه مزایای بر شمردنی در بدیهی بودن استفاده از فناوری اطلاعات در تعاملات اقتصادی و تجاری در عصر حاضر، تعاملات تجاری بین تعاونی ها به علت پایین بودن سطح دانش فنی نیروی انسانی اداره کنندگان آن، بصورت سنتی انجام میشود. تعاونی های تولیدی که اعضاء آن را تولیدکنندگان بخش کشاورزی و سایر تولیدکنندگان کالا و خدمات تشکیل میدهند نمود بارزی از حلقه یک زنجیره تامین را تشکیل میدهند. که در بحث استفاده از تکنیک های فناوری اطلاعات دچار ضعف عمومی هستند در این زمینه برای تعاونی ها کار قابل توجهی صورت نگرفته است و تعاونی ها تقریباً محروم از تکنولوژی فناوری اطلاعات هستند.

همانگ سازی و مدیریت شبکه ارزش تعاونی ها میتواند ساز کار مناسب مدل کسب و کار الکترونیکی را فراهم آورد در شبکه ارزش تعاونی ها ارتباط با تامین کنندگان یا تولید کنندگان که عموماً محصولات خود را با سود بسیار پایین به بازار مصرف عرضه مینمایند میتواند یکی از کلیدی ترین عامل و یا شاخص در مدل سازی کسب و کار الکترونیکی تعاونی محسوب شود این ارتباط از انتقال ارزش بصورت دوسویه اتفاق می افتد که در جای خود بحث خواهد شد لیکن مصرف کننده با قیمت های غیر متعارفی کالا و خدمات تعاونی ها را دریافت میکند در این بین شبکه توزیع ناسالمی بین تولید کننده و مصرف کننده قرار گرفته است که بیشترین استفاده را از این مکانیزم بهم ریخته میبرد. در این مجموعه در پی آن هستیم ارتباط بین مصرف کننده و تولید کننده در بخش تعاونی ها را با استفاده از مدل سازی کسب و کار الکترونیک بطور مستقیم بر قرار نماییم. این ارتباط با رویکرد تجارت الکترونیک مورد بحث قرار خواهد گرفت:

^۱(b۲b) و ^۲(b۲c) و ^۳(b۲g)

یقیناً در بحث^۴ (ICT) روستایی و یا سند چشم انداز توسعه روستایی بدون در نظر گرفتن وضعیت تعاونی ها ممکن نیست نتایج خوبی را انتظار داشته باشیم . عدم شناخت تعاونی ها باعث شده است تشکیلات موازی در متن دولت بوجود بیاید و تعاونی ها را از رسیدن به سهم خود در اقتصاد کشور دور نماید . تعاونی ها در واقع مسیر بسیار آماده ای برای گذار از محرومیت های روستایی است البته اگر دیده شوند.

در این تحقیق سعی خواهد شد مدل مناسب از کسب و کار الکترونیکی برای استفاده تعاونی ها در ایران معرفی شود بطوری که در عین سادگی تمام جنبه های با اهمیت فعالیت های بازرگانی و بازاریابی تعاونی ها را در بر گیرد .

۱- بیان مسئله

تعاونی ها در ایران نقش بسیار زیادی در تولید محصولات دامی و کشاورزی دارند در صورتیکه چندان مورد توجه نیستند و این در حالی است که هر سال بخش قابل توجهی از تولیدات کشاورزی و دامی را در کشور تولید می نمایند بدون اینکه آمار دقیقی از نقش تعاونی ها در GNP وجود داشته باشد .

در محیط کسب و کار تعاونی ها عوامل زیادی موثر است برخی از این عوامل بصورت غیر مستقیم چرخه طبیعی کسب و کار را بهم زده و موجب بروز مشکلاتی در این چرخه میشوند از جمله این عوامل دلالت بخش کشاورزی و واسطه های مزاحم هستند . که با مدل کردن کسب و

^۱ Business- to- business

^۲ Business -to- consumer

^۳ Business- to- government

^۴Information communication technology

کار تعاونی ها در سطح کل کشور قصد آن داریم بطور روشن برخی از فرایندهای موجود در کسب و کار فعلی تعاونی ها اصلاح و یا حذف و یا فرایندهای مورد نیاز در این چرخه تبیین گردد.

تولید کنندگان بخش کشاورزی که عضو تعاونی ها هستند سالها با کمترین انتظارات ، تولیدات خود را به بازار مصرف عرضه مینمایند . با مدل کردن کسب و کار تعاونی ها بصورت الکترونیکی اعضا خدمات قابل قبول تری را از تعاونی ها خود دریافت نموده و ثمره تلاش سالیانه خود را بطور منصفانه تری خواهند برد.

بعلاوه اینکه تعاونی ها بر اساس ماده ۵ اساسنامه موظفند خدمات مختلفی را به اعضا ارائه نمایند.

لذا بخش قابل توجهی از کسب و کار تعاونی ها مربوط به تبادلات تجاری تعاونی با اعضا است . با توجه به تجربیات موجود در زمینه الکترونیکی کردن محیط های کسب و کار و مزیت های زیادی که استفاده از it برای بنگاههای اقتصادی در سطح جهان ایجاد کرده است بدیهی است که برای توسعه روستایی نیاز به کاربردی کردن فناوری اطلاعات در سطح گسترده داریم لذا با توجه به نقش تعاونی ها در سازماندهی تولید کنندگان بخش کشاورزی ساختار تعاونی های ایران برای این منظور بسیار مناسب است . اگر مدلی که از کسب و کار تعاونی ها ارائه میگردد ساختار آن بر مبنای ابزار های الکترونیکی شکل گیرد مسلماً ارائه خدمات تعاونی ها به اعضا بصورت الکترونیکی کیفیت بهتری از خدمات را به اعضا ارائه خواهد کرد و کشور نیز بخش قابل توجهی از راهبرد توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات را از طریق ارتباطات تعاونی ها با اعضا و تعاونی ها با یکدیگر عملی نموده است چرا که تعاونی ها برابر جدول زیر بخش قابل توجهی از اقشار مردم را در قالب اعضا به شکل کاربردی پوشش میدهند:

جدول شماره ۱

تعداد تعاونی ها	اتحادیه های ملی	اعضاء نفر	سرمایه میلیون ریال	شاغلین	روستاهای تحت پوشش	جمعیت روستاییان تحت پوشش
۶۵۰۰	۸	۵۸۵۷۰۴۱	۸۷۳۲۴۱۵	۲۴۹۸۷	۵۷۲۰۲	حدوداً ۲۳ میلیون نفر

جدول ۱ - موقعیت عمومی تعاونی ها

لذا در بحث مدل کردن کسب و کار تعاونی ها توانایی های تعاونی ها زیر ساخت های کشور و توانمند سازی اعضای از عوامل موفقیت یک مدل کسب و کار الکترونیکی است.

با توجه به تازگی بحث مدل کسب و کار الکترونیکی و همچنین کمی تجربه در زمینه کسب و کار الکترونیکی تعاونی ها به نظر میرسد یک مدل کسب و کار الکترونیکی موفق میتواند موجب کارایی بیشتر تعاونی ها شده و با استفاده از فناوری های جدید تعاونی میتواند برنامه های آتی خود را طوری تنظیم نماید که از طریق بازار یابی الکترونیکی، برقراری ارتباط مستقیم با تامین کنندگان اولیه و همچنین مصرف کنندگان نهایی سهم واقعی خود را از بازار کسب و کار بخش کشاورزی کسب نموده و موجب سود آوری بیشتری برای اعضا و تعاونی گردد.

۱- ۲ فرضیه ها و زمینه تحقیق

در مطالعات تحلیلی و تجربی به طور اصولی نیازمند به داشتن فرضیه هستیم و این یک الزام منطقی است اما در مطالعاتی که صرفاً به صورت توصیفی انجام می شوند نیازی به داشتن فرضیه

نیست بلکه در این گونه موارد از سوالات مهم برای تدوین آنچه باید مورد اندازه گیری قرار گیرد استفاده می نمائیم.

سوالات اساسی تحقیق عبارتند از:

آیا لزومی به استفاده از ICT در تعاونی های ایران وجود دارد؟

کسب و کار تعاونی ها چگونه است؟

چه عواملی بر مدل کسب و کار الکترونیکی تعاونی ها تأثیر دارد؟

چه مدل یا مدلی برای کسب و کار تعاونی های ایران مناسب است؟

یکی از اساسی ترین مسائل تعاونی عدم وجود بستر ارتباطی در تعاملات تجاری و اطلاعاتی است

در این طرح به طراحی الگوی مناسب ارتباطی برای تعاونی ها بطوری که امکان برقراری ارتباط

الکترونیک تعاونی ها با یکدیگر و تعاونی ها با عرضه کنندگان و تولیدکنندگان و متقاضیان و

مشتریان فراهم گردد پرداخته شده است. در این تحقیق معیار تجارت الکترونیکی

B₂C و B₂B مورد نظر میباشد. در اینجا مدل های کسب و کار مورد شناسایی قرار میگیرند و

مناسب ترین مدل برای تعاونی ها در ایران ارائه میگردد.

یکی از بازخور های اصلی اجرای این طرح انتقال دانش فنی به نیروی انسانی تعاونی ها در

زمینه فناوری اطلاعات است که در واقع یکی از اساسی ترین مشکلات در زمینه توسعه فناوری

اطلاعات در تعاونی ها نیروی انسانی غیر متخصص میباشد و با آموزش به همراه نصب و راه

اندازی سیستم دانش فنی سیستم نیز به نیروی انسانی تعاونی منتقل میشود و در حد امکان

زمینه بازمهندسی نیروی انسانی برای توسعه فراهم میگردد.

مدل کسب و کار الکترونیکی یکی از مدرن ترین بحث های دنیای مجازی است. اهدافی که این

مدل ها دنبال میکند میتواند انتظارات نهایی را بخوبی بیان نمایند. عبارت دیگر بیان اهداف

تحقیق انتظارات مدل کسب و کار الکترونیکی تعاونی ها را روشن مینماید. اهداف این تحقیق به شرح زیر است:

یکی از اساسی ترین مسائل تعاونی عدم وجود بستر ارتباطی در تعاملات تجاری و اطلاعاتی است. در این طرح با مدل سازی کسب و کار الکترونیکی تعاونی ها ارتباطات تجاری تعاونی ها الکترونیکی شده تا موجب افزایش بهروری تعاونی گردد.

استفاده کاربردی از (IT) در تعاونی ها، نیروی انسانی تعاونی ها را ترمیم نموده و موجب افزایش کاربرد it در تعاونی ها شده و زمینه توسعه بیشتر تعاونی ها را در آینده فراهم می سازد بعلاوه اینکه اهداف ذیل را به همراه خواهد داشت:

حذف واسطه ها و دلالتان مزاحم در شبکه ارزش

قبول سایر تعاونی های تخصصی در تکمیل محصولات به عنوان شرکای تجاری

برقراری همکاری تجاری تعاونی ها با یکدیگر بخصوص در زمانی که بحث خارج کردن رقبای ناهماهنگ پیش میآید

ارائه چارچوب نظری مدل کسب و کار الکترونیکی تعاونی های ایران برای انجام دادن کسب و کار با استفاده از اینترنت

ارائه الگوهای مربوط به کشور های مورد بررسی برای استفاده در مدل سازی کسب و کار الکترونیکی تعاونی های ایران

مدل سازی کسب و کارهای الکترونیکی تعاونی ها در ایران

---

^o Information technology

در ارتباط با زمینه تحقیق قابل ذکر اینکه در ارائه مدل های کسب و کار عموماً از روش هایی که بتواند فرایند های کسب و کار را ترسیم کند استفاده شده است [۱] اساساً مدل کردن کسب و کار بیان ساده فرایند های آن کسب و کار برای درک بهتر روابط موجود در آن کسب و کار است. برخی از مطالعات و تجربیات مربوط به انواع مدل های کسب و کار الکترونیکی بیان کننده کاربرد های کسب و کار الکترونیکی است در این رویکرد محقق به موارد زیر اشاره میکند: [۲]

بازاریابی مستقیم بصورت برخط، سیستم مناقصه و مزایده الکترونیکی، بازاریابی مجازی، خرید های گروهی، کارگزاران اطلاعات و ... چنانکه مشاهده میشود رویکرد این محققان مدل های کسب و کار الکترونیکی برای کاربرد در زمینه کسب درآمد بر روی اینترنت می باشد.

دو نفر دیگر از محققان در زمینه بدست آوردن مدل کسب و کار روش خاصی را ارائه کردند که در آن چهار گام تعریف شده است تا بخوبی فرایند های آن کسب و کار روشن شده و سپس با تکنیک ساده ای به نام e^3 value مدل الکترونیکی کسب و کار را بخوبی بیان میکنند. این روش بیان کننده قالب است برای اینکه هر نوع کسب و کاری را با تکنیک معرفی شده فرایند سازی و با استفاده از ارتباطات زنجیره ارزش آن کسب و کار مدل کسب و کار آن فعالیت را ارائه نمود. ویژگی منحصر بفرد این روش این است که هم به نظریه سیستم ها پرداخته است یعنی فرایند ها را مشخص میکند تا یک سیستم کسب و کار معرفی گردد و هم با ارتباطات موجود در زنجیره ارزش آن کسب و کار ارتباطات را مستقیم کرده و فرایند های اضافی را حذف میکند و برخی عوامل سنتی در زنجیره ارزش را که نقش مخرب داشته اند را حذف میکند در واقع به دلیل نقش ندادن به آن عوامل یا فرایندهای سنتی با اجرای مدل عوامل و واسطه های غیر ضروری حذف میشوند و مدل ارائه شده فرایند های کسب و کار را بطور مناسب تصویر میکند تا موجب کسب درآمد بیشتر بنگاه شو [۳]

در ارتباط با الکترونیکی کردن محیط های کسب و کار سه مرحله وجود دارد مرحله اول الکترونیکی کردن محیط های داخلی . مرحله دوم الکترونیکی کردن تعاملات تجارتي بنگاه و مرحله سوم الکترونیکی کردن فرایندهای کسب و کار است.

برخی از کشور های آسیایی نیز با تهیه راهبرد های استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات توانسته اند کسب و کار بنگاههای اقتصادی کشور خود را الکترونیکی نمایند.

۱-۳- لزوم انجام تحقیق:

تعاونی ها در ایران تقریباً یک چهارم جمعیت کشور را تحت پوشش دارند . با تحقیق در زمینه فعالیت های تعاونی ها می شود بصورت علمی با مشکلات موجود بر سر توسعه روستایی مقابله کرد و مثل بسیاری از کشورهای دیگری که توسعه کشور را از روستا شروع کرده اند کشور ما نیز می تواند گام های موثری را در ایجاد رفاه عمومی و رونق اقتصادی تولید کنندگان بخش کشاورزی بردارد. موجی از توسعه که بکار گیری فناوری های نو ایجاد کرده است اگر به خدمت بگیریم سرعت بیشتری به توسعه روستایی خواهیم داد. بنا بر این با هدف بکار گیری فناوری اطلاعات و ارتباطات بویژه ابتکار عملی که روابط بر خط در اختیار میگذارد بر آن شدیم مدل الکترونیکی تعاونی ها را در ارتباط با کسب و کار آنها ارائه نماییم . تا در با یکپارچه کردن فعالیت های مالی تعاونی ها بتوانیم بیشترین بهره وری را عاید تولید کننده بخش کشاورزی نماییم. در چرخه ناسالم کنونی محیط کسب و کار تعاونی ها با واسطه های غیر ضروری احاطه شده و مانع از توسعه کسب و کار آنها و به تبع آن مانع از رشد اقتصادی تولید کنندگان بخش کشاورزی شده است . ما در این تحقیق با مدل کردن کسب و کار تعاونی ها بصورت الکترونیکی

قصد حذف واسطه های غیر ضرور در محیط کسب و کار تعاونی ها را داریم . در این تحقیق همه فعالیت ها کسب و کار تعاونها مورد توجه میباشد.

تعاونی ها در زمینه کسب و کار خود بخشی از سهم اقتصاد کشور را دارا میباشند در سالهای اخیر که موضوع اصل ۴۴ و افزایش سهم تعاونی ها در اقتصاد کشور بصورت جدی دنبال میشود ، بدیهی است با برخوردار شدن تعاونی ها از تکنولوژی های روز در زمینه تجاری و اقتصادی و یا توانمند سازی تعاونی ها در زمینه کسب و کار الکترونیکی و یا صرفاً تجارت الکترونیکی میتواند تعاونی ها را در پیشبرد این مهم یاری نماید.

در این راستا بخش های تعریف شده دولتی نیز حمایت های مناسبی را میتوانند از اجرای طرح های مورد نیاز توسعه تعاونی ها داشته باشند. از جمله سازمان تعاون روستایی ایران و وزارت تعاون.

۴-۱- شیوه تحقیق

۴-۱-۱ مرحله اول : ارائه وضعیت موجود تعاونی ها

با استفاده از روش^۶ SWOT و بنچ مارک^۷ تجارب سایر کشور ها در زمینه تحقیق ارائه میگردد و سپس با ارزیابی وضعیت موجود تعاونی های ایران از طریق مطالعه میدانی و کتابخانه ای و یا اسنادی و یا از طریق پرسشنامه به گونه ای که بیان کننده این موضوع باشد که چقدر تعاونی های ایران آمادگی استفاده از یک مدل الکترونیکی در زمینه کسب و کار را دارند. این مرحله بیشتر با تحلیل اطلاعات موجود در سازمان تعاون روستایی ایران ارائه میگردد.

نقاط قوت، نقاط ضعف، تهدیدها، فرصت ها^۶

^۷ Bench marking

۲-۱-۴- مرحله دوم: ارزیابی فرایندهای کسب و کار تعاونی ها

ارزیابی فرایندهای کسب و کار تعاونی ها با استفاده از روش مورد استفاده در ارائه زنجیره ارزش و همچنین زنجیره تامین از این دوروش میتوانیم عوامل کلیدی موثر بر فرایندهای کسب و کار تعاونی ها را شناسایی کرده و نسبت به اصلاح و ترمیم فرایندهای کسب و کار اقدام گردد در این مرحله از طرح تحقیق با ارائه زنجیره ارزش کسب و کار و همچنین زنجیره تامین محیط کسب و کار تعاونی ها فرایند مطلوب محیط کسب و کار تعاونی ها ارائه میگردد. در این مرحله از تحقیق با تدوین فرایندهای مطلوب کسب و کار تعاونی ها عوامل موثر بر کسب و کار را معرفی کرده و ارتباطات آن ها بیان می گردد.

۳-۱-۴- مرحله سوم: ارائه مدل های کسب و کار الکترونیکی تعاونی ها

در این مرحله با استفاده از تکنیک^۱ e³value چهار گام اصلی برای مدل سازی فرایندهای کسب و کار الکترونیکی تعاونی ها ارائه میگردد که در نهایت با ویژگی هایی که تعاونی ها در محیط کسب و کار خود دارند مدل های کسب و کار الکترونیکی تعاونی ها ارائه میگردد. روش تحقیق این مرحله علاوه بر بررسی کتابخانه ای از تکنیک های مدل سازی کسب و کار الکترونیکی نیز استفاده میشود. با توجه به مشخص شدن عوامل موثر بر کسب و کار الکترونیکی و در نظر گرفتن شاخص های موثر به ارائه مدل مناسب کسب و کار الکترونیکی تعاونی ها در ایران مدل نهایی ارائه میگردد. در این زمینه از تکنیک موجود برای مدل سازی کسب و کار الکترونیکی تعاونی ها استفاده میکنم از جمله: e³ Value هاپ گوردین و هانس اگر مانز. این تکنیک کمک میکند سوالات اساسی مربوط به مدل سازی کسب و کار الکترونیکی

^۱ تکنیکی است که برای اولین بار آقای گاردین و هانس اگرمانز در مدل سازی کسب و کار استفاده کردند

تعاونی‌ها روشن گردد: ارزش‌های مورد مبادله در زنجیره ارزش تعاونی‌ها کدام است؟ چه عواملی ایفای نقش میکنند در این زنجیره؟ و فرایند کسب و کار تعاونی‌ها چیست؟ دقیقاً آنچه را که لازم است در بیان، مدل کسب و کار الکترونیکی تعاونی‌ها، توسط بکارگیری از این تکنیک ارائه می‌گردد.

۱-۵- خلاصه پایان نامه

تعاونی‌ها از دیر باز خدمات بسیار موثری را در جهت رفاه اعضا به روستاییان ارائه می‌کنند از سال ۱۳۵۰ که قانون شرکت‌های تعاونی مورد تصویب مجلس قرا گرفت تعاونی‌ها در ایران تشکیل و خدمات دهی به اعضا خود را آغاز کرده‌اند. از جمله خدماتی که تعاونی‌ها به اعضا میدهند تامین نهاده‌های کشاورزی (کود سم بذر ادوات کشاورزی لازم برای زمان کاشت داشت و برداشت) و خرید تولیدات و بازار رسانی کالاها و همچنین تامین مایحتاج زندگی اعضا از طریق شرکت‌های تعاونی و تامین مالی اعضا از طریق واحد‌های اعتباری که همانند صندوق‌های قرض الحسنه کنار تعاونی فعالیت می‌نمایند و خدمات مربوط به بیمه بهداشت و... با بروز تکنولوژی‌های روز در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات لازم می‌رسد یک بازنگری اساسی در فرایند‌های کسب و کار تعاونی‌ها انجام شود هدف از ارائه این طرح ایجاد زمینه‌های رشد اقتصادی تعاونی‌ها و اعضا آنها است. تا با ارائه مدل‌های کسب و کار الکترونیکی تعاونی‌ها فرایند‌های غیر ضرور را حذف و موجب کسب سود بیشتر برای تولیدکنندگان و رفاه عمومی روستایی گردید. قابلیت‌های ICT برای رشد و توسعه تعاونی‌ها فراهم کرده است در این طرح مورد شناسایی قرار گرفته است که در قالب مدل‌های کسب و کار الکترونیکی تعاونی‌ها ارائه می‌گردد.